

Projekt

z dnia 16 września 2026 r.

Zatwierdzony przez

**UCHWAŁA NR XXIX/191/26
RADY GMINY DRAGACZ**

z dnia 29 września 2026 r.

**w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Ofiar
Przemocy Domowej w Gminie Dragacz na lata 2027 - 2030**

Na podstawie art. 18 ust.1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2026 r. poz. 662, poz. 912) oraz art. 6 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (Dz.U. z 2024 r. poz. 1673, z 2026, poz. 160) uchwala się, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Ofiar Przemocy Domowej w Gminie Dragacz na lata 2027-2030, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Dragacz.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady

Krzysztof Książka

Joanna Winiarska
RADCA PRAWNY
TR - 1097

Załącznik do uchwały nr

Rady Gminy Dragacz

z dnia 29 września 2026 r.

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Ofiar Przemocy Domowej w Gminie Dragacz na lata 2027 – 2030

I. WSTĘP

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Gminie Dragacz na lata 2027–2030 tworzy się w celu efektywnego przeciwdziałania przemocy domowej. Jego głównym zadaniem jest zmniejszenie negatywnych następstw tego zjawiska w życiu rodzinnym i społecznym. Zadaniem państwa i samorządu jest ochrona rodzin przed zagrożeniami wewnętrznymi oraz zewnętrznymi, ze szczególnym uwzględnieniem przemocy ze strony osób najbliższych. Osoby dotknięte przemocą domową znajdują się w trudnej sytuacji społecznej. Stanowi to podstawę do udzielenia im szczególnej i kompleksowej pomocy.

Zjawisko to reguluje ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej. Celem przepisów jest zwiększenie skuteczności działań ochronnych oraz podnoszenie świadomości społecznej o przyczynach i skutkach przemocy. Ustawa określa zadania organów publicznych, zasady postępowania wobec osób doznających przemocy oraz procedury wobec osób ją stosujących. Przepisy nakładają na gminę obowiązek tworzenia lokalnego systemu przeciwdziałania przemocy domowej jako zadania własnego.

Analiza dotychczasowych działań realizowanych na terenie gminy pokazuje, że obrane kierunki były prawidłowe. Program na lata 2027–2030 stanowi kontynuację tych założeń, ale wprowadza też nowe rozwiązania odpowiadające na aktualne potrzeby mieszkańców. Dokument obejmuje zadania dla wszystkich lokalnych jednostek i instytucji zobowiązanych ustawowo do przeciwdziałania przemocy. Istotnym elementem struktury wsparcia systemu jest Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Dragaczu, która aktywnie uczestniczy w działaniach profilaktycznych i pomocowych, integrując przeciwdziałanie uzależnieniom z ochroną ofiar przemocy. Cele i zadania mogą być aktualizowane w miarę zmian sytuacji społecznej.

Nadrzędnym celem niniejszego Programu jest ograniczenie problemu przemocy na terenie Gminy Dragacz oraz zwiększenie skuteczności działań lokalnych instytucji pomocowych. Cele szczegółowe dotyczą całego systemu pomocowego i będą realizowane poprzez ścisłe współdziałanie podmiotów publicznych. Zaplanowane inicjatywy są w pełni spójne z Krajowym Programem Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz założeniami Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Dragacz na lata 2021–2030.

Założenia programu są zgodne z misją samorządu lokalnego w sprawie rozwiązywania problemów społecznych.

W programie uwzględnia się zasady określone w:

1. ustawie o przeciwdziałaniu przemocy domowej,
2. ustawie o pomocy społecznej,
3. ustawie o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.

Rodzina jest podstawowym elementem struktury społecznej, niepowtarzalnym środowiskiem kształtującym osobowość, poglądy, styl życia, system norm i wartości. Ważną rolę w rodzinie odgrywają wzajemne relacje pomiędzy członkami rodziny, oparte na miłości i zrozumieniu. W przypadku dezorganizacji, rodzina nie jest w stanie realizować podstawowych zadań. Relacje wewnątrzrodzinne ulegają zaburzeniu, łamane są reguły, a zachowania poszczególnych członków rodziny stają się bardziej niezgodne z normami prawnymi i moralnymi oraz oczekiwaniami społecznymi.

1.1. Rodzina – podstawowa jednostka

Rodzina stanowi podstawową i najważniejszą formę życia społecznego. Bardzo istotną rolę odgrywają tzw. zasady prawa rodzinnego i opiekuńczego. Stanowią one dyrektywy uwzględniane przy stosowaniu przepisów Kodeksu rodzinnego i opiekuńczego. Celem tych zasad jest ochrona rodziny jako całości, jak również każdego

członka objętego tymi regulacjami z osobna. Do nadrzędnych zasad prawa rodzinnego zalicza się: zasadę dobra dziecka, zasadę dobra rodziny, zasadę monogamii, zasadę równouprawnienia kobiety i mężczyzny, zasadę szczególnej ochrony rodziny i dziecka przez państwo oraz zasadę trwałości małżeństwa.

1.2. Rodzina jako grupa społeczna

Rodzina jest najmniejszą i najpowszechniejszą formą życia społecznego. Tworzą ją kobieta i mężczyzna, którzy zawarli związek małżeński, a także ich dzieci oraz krewni z obu stron. Rodzina znajduje się pod ochroną i opieką Rzeczypospolitej Polskiej. Państwo w swojej polityce społecznej i gospodarczej uwzględnia jej dobro. Przemoc jest zjawiskiem występującym powszechnie w naszym społeczeństwie i dotyczy rodzin o różnym statusie społecznym.

II. DEFINICJA PRZEMOCY WEDŁUG USTAWY O PRZECIWDZIAŁANIU PRZEMOCY DOMOWEJ

Przemoc domowa to jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie naruszające prawa lub dobra osobiste osób będących członkami rodziny, a w szczególności narażające te osoby na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, naruszające ich godność, nietykalność cielesną, wolność, w tym seksualną, powodujące szkody na ich zdrowiu fizycznym lub psychicznym, a także wywołujące cierpienia i krzywdy moralne. Ograniczające lub pozbawiające te osobę dostępu do środków finansowych lub możliwości podjęcia pracy lub uzyskania samodzielności finansowej, istotnie naruszające prywatność tej osoby lub wzbudzające u niej poczucie zagrożenia, poniżenia lub udręczenia, w tym podejmowane za pomocą środków komunikacji elektronicznej.

Przemoc w rodzinie wykazuje się następującymi cechami:

- 1) ma charakter intencjonalny, co oznacza, że działania sprawcy są świadome i celowe;
- 2) jest rodzajem relacji charakteryzującej się przewagą sprawcy nad ofiarą, przy czym ta przewaga może mieć charakter psychiczny, fizyczny, ekonomiczny, społeczny czy kulturowy oraz sprzyja ona poczuciu bezkarności sprawcy i zarazem bezradności ofiary;
- 3) jest relacją, w której sprawca poprzez zaniechanie lub podejmowanie działań narusza prawa i dobra osobiste ofiary, takie jak prawo do szacunku, ochrony zdrowia czy kontaktów z rodziną;
- 4) powoduje szkody fizyczne i psychiczne oraz wywołuje cierpienie u osoby doznającej przemocy.

Przemoc przybiera różne formy:

- 1) przemoc fizyczna – jej celem jest zadanie ofierze bólu fizycznego, uszkodzenie jej ciała, pogorszenie jej zdrowia lub pozbawienie ją życia;
- 2) przemoc seksualna – to zachowanie zmuszające ofiarę do podjęcia niechcianych zachowań seksualnych lub zdeprecjonowania jej seksualności;
- 3) przemoc psychiczna – to zachowanie, którego celem jest umniejszanie poczucia własnej wartości ofiary, wzbudzanie w niej strachu;
- 4) przemoc ekonomiczna – to każde zachowanie, którego celem jest ekonomiczne uzależnienie ofiary od sprawcy;
- 5) zaniedbanie – to ciągle niezaspokajanie podstawowych potrzeb fizycznych i emocjonalnych.
- 6) przemoc za pomocą środków komunikacji elektronicznej- forma przemocy psychicznej.

III. Charakterystyka Gminy Dragacz

Gmina Dragacz jest gminą wiejską o powierzchni około 111 km² położoną w północnej części województwa kujawsko-pomorskiego, we wschodniej części powiatu świeckiego. Graniczy z gminami: Chełmno (powiat chełmiński), Świecie, Jeżewo, Warlubie, Nowe, gminą miejską Grudziądz oraz gminą Grudziądz w powiecie grudziądzkim. Pod względem wielkości plasuje się na szóstym miejscu w powiecie świeckim.

Na koniec 2025 roku gminę Dragacz zamieszkiwało łącznie **6755 osób** – w tym 965 w wieku przedprodukcyjnym 4439 w wieku poprodukcyjnym, 1351 w wieku poprodukcyjnym.

W skład gminy Dragacz wchodzi 12 sołectw: Dolna Grupa, Górna Grupa, Grupa, Grupa – Osiedle, Dragacz, Bratwin, Fletnowo, Michale, Mniszek, Wielki Lubień, Wielkie Stwolno, Wielkie Zajączkowo. Na terenie Gminy Dragacz znajdują się trzy szkoły podstawowe, przedszkole samorządowe, żłobek oraz Gminny Ośrodek Kultury, Sportu i Rekreacji.

Instytucjonalną działalność na rzecz pomocy osobom i rodzinom będącym w trudnej sytuacji życiowej prowadzi Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Dragaczu.

Celem działania pomocy społecznej jest doprowadzenie do przezwyciężenia przez rodziny trudnych sytuacji życiowych, których same nie są w stanie pokonać, a także zapobieganie powstawaniu takich sytuacji. Pomocy społecznej udziela się m.in. w przypadku ubóstwa lub bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych.

IV. Diagnoza zjawiska przemocy na terenie Gminy Dragacz

Diagnoza zjawiska przemocy na terenie gminy Dragacz została przeprowadzona na podstawie danych gromadzonych przez Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej w Dragaczu. Zespół gromadzi dane statystyczne dotyczące ujawnionych przypadków stosowania przemocy w rodzinie w oparciu o prowadzoną procedurę Niebieskie Karty. Wypełnienie przez uprawnione podmioty formularza Niebieska Karta część A inicjuje działania na rzecz rodzin dotkniętych przemocą.

Na terenie Gminy Dragacz występowanie zjawiska przemocy w rodzinie w większości przypadków jest powiązane z problemem alkoholowym. Przypadki przemocy występują najczęściej w domach rodzinnych, w zamkniętym kręgu osób, gdzie świadkami są najczęściej członkowie rodziny. Jednakże prowadzone dotychczas działania informacyjne – ogólnopolskie i lokalne spowodowały zmiany w świadomości społecznej i większą gotowość ofiar przemocy bądź jej świadków do jej przerywania, ujawniania i zgłaszania tego faktu odpowiednim organom. Nierzadko pierwszym sygnałem świadczącym o tym, że w rodzinie dzieje się coś złego to wezwanie Policji do tzw. „awantury domowej” przez sąsiadów lub uczestników zdarzenia.

Zebrane dane wskazują, że w latach 2021-2025 Zespół Interdyscyplinarny w Dragaczu prowadził i koordynował 91 zainicjowanych procedur „Niebieskie Karty”. W 2021 roku wszczęto – 25 procedur Niebieskie Karty, w 2022 roku - 21, w 2023 roku - 12, 2024 roku -18, w 2025 roku -15. Trudno jednak w sposób jednoznaczny określić wielkość zjawiska przemocy na terenie gminy w związku z występowaniem przemocy ukrytej, czyli toczącej się, ale nieujętej w ogólnych statystykach z powodu braku wiedzy na temat jej występowania. Nie ulega wątpliwości, że przemoc na terenie Gminy Dragacz występuje i wymaga podejmowania stosownych działań na rzecz jej przeciwdziałania.

V. Cel główny i cele szczegółowe programu

Celem ogólnym Programu jest przeciwdziałanie zjawisku przemocy w rodzinie w Gminie Dragacz oraz ochrona osób zagrożonych zjawiskiem przemocy w rodzinie. Cel główny będzie realizowany poprzez:

- 1) diagnozowanie zjawiska przemocy w rodzinie;
- 2) podejmowanie działań na rzecz osób dotkniętych przemocą w rodzinie;
- 3) podejmowanie działań na rzecz osób, co do których istnieje podejrzenie, że stosują przemoc w rodzinie;
- 4) podnoszenie kompetencji osób pracujących w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie;
- 5) działania profilaktyczne i edukacyjne społeczności lokalnej.

Kierunki działań są zbieżne ze strategią Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Dragacz na lata 2027-2030

Cele szczegółowe programu

Cel 1

Diagnozowanie zjawiska przemocy w rodzinie w Gminie Dragacz

Lp.	Zadanie	Działania	Realizatorzy/Partnerzy	Termin realizacji	Wskaźniki
1	Zbieranie i analiza danych dotyczących występowania aktów	a) prowadzenie statystyk określających wielkość zjawiska przemocy i ich	- Zespół Interdyscyplinarny, - Posterunek Policji w Dragaczu, - Szkoły z terenu Gminy	od początku realizacji programu do jego zakończenia	- liczba notatek urzędowych, - liczba wypełnionych Niebieskich Kart

	przemocy w rodzinie	aktualizacja, b) monitorowanie prowadzonych działań poprzez sporządzanie sprawozdań każdorazowo po zakończeniu roku sprawozdawczego	Dragacz, -GKRPA w Dragaczu, -Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Dragaczu, - Centrum Medyczne Dolna Grupa		i liczba rodzin, w których została wszczęta procedura NK, - liczba zakończonych procedur „Niebieskiej Karty” z uwagi na ustanie przemocy w rodzinie, - liczba wyroków w sprawach karnych z art. 207 k.k., - liczba spraw, w których zastosowano środki zapobiegawcze wobec sprawców przemocy, -liczba sprawozdań
--	----------------------------	--	---	--	---

Cel 2

Podejmowanie działań na rzecz osób dotkniętych przemocą w rodzinie

Lp.	Zadanie	Działania	Realizatorzy/Partnerzy	Termin realizacji	Wskaźniki
1	Zapewnienie schronienia i pomocy materialnej osobom doświadczającym przemocy	a) ścisła współpraca z podmiotami zapewniającymi schronienie osobom doświadczającym przemocy, b) udzielanie świadczeń pieniężnych.	- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Dragaczu, - Zespół Interdyscyplinarny w Dragaczu	od początku realizacji programu do jego zakończenia	- liczba osób, które skorzystały z pomocy w postaci schronienia, - liczba osób objętych pomocą finansową
2	Zapewnienie wsparcia instytucjonalnego ofiarom przemocy	a) organizacja poradnictwa psychologicznego i prawnego, b) prowadzenie pracy socjalnej, c) edukowanie ofiar w zakresie przysługujących im praw, d) pomoc dzieciom	- placówki oświatowe, - Zespół Interdyscyplinarny, - Posterunek Policji w Dragaczu, - GKRPA w Dragaczu - Centrum Medyczne Dolna Grupa	od początku realizacji programu do jego zakończenia	- liczba osób korzystających z bezpłatnych porad prawnych oraz pomocy psychologicznej, - liczba osób objętych pracą socjalną, -liczba dzieci korzystających

		w związku z występowaniem przemocy w rodzinie			z oferowanej pomocy.
--	--	---	--	--	----------------------

Cel 3

Podjęmowanie działań na rzecz osób, co do których istnieje podejrzenie, że stosują przemoc w rodzinie

Lp.	Zadanie	Działania	Realizatorzy/Partnerzy	Termin realizacji	Wskaźniki
1	Prowadzenie przez Zespół Interdyscyplinary zintegrowanych i skoordynowanych działań w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie	a) podejmowanie działań w środowisku zagrożonym przemocą w rodzinie mających na celu przeciwdziałanie temu zjawisku, b) inicjowanie interwencji w środowisku dotkniętym przemocą w rodzinie, c) motywowanie osób stosujących przemoc do udziału w programach korekcyjno-edukacyjnych, d) monitorowanie sytuacji rodzin dotkniętych przemocą, e) opracowanie i realizacja planu pomocy w indywidualnych przypadkach wystąpienia przemocy w rodzinie, f) zbieranie materiałów dowodowych zgodnie	- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Dragaczu, - Zespół Interdyscyplinary, - Posterunek Policji w Dragaczu, - GKRPA w Dragaczu, - inne jednostki działające na rzecz przeciwdziałania przemocy.	od początku realizacji programu do jego zakończenia	- liczba podjętych interwencji dokonanych w celu odebrania dzieci w związku z zagrożeniem życia lub zdrowia, - liczba sprawców przemocy, którzy wzięli udział w programie korekcyjno-edukacyjnym, - liczba wniosków o odizolowanie osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest sprawcą przemocy od pozostałych członków rodziny, - liczba zawiadomień o podejrzeniu popełnienia przestępstwa - liczba wniosków o nałożenie obowiązku

		z procedurą „Niebieskiej Karty”, g) składanie zawiadomień do Prokuratury o podejrzeniu popełnienia ściganego z urzędu przestępstwa z użyciem przemocy w rodzinie			leczenia odwykowego
--	--	---	--	--	---------------------

Cel 4

Podnoszenie kompetencji osób pracujących w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie

Lp.	Zadanie	Działania	Realizatorzy/Partnerzy	Termin realizacji	Wskaźniki
1	Doskonalenie grup zawodowych w zakresie przeciwdziałania przemocy	uczestnictwo w szkoleniach, warsztatach, konferencjach przedstawicieli służb zaangażowanych w przeciwdziałanie przemocy w rodzinie	- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Dragaczu, - Zespół Interdyscyplinarny w Dragaczu, - placówki oświatowe, - Posterunek Policji w Dragaczu, - GKRPA w Dragaczu, - kuratorzy - Centrum Medyczne Dolna Grupa	od początku realizacji programu do jego zakończenia	- liczba uczestników szkoleń itp., - liczba szkoleń, warsztatów i konferencji, - liczba spotkań członków Zespołu Interdyscyplinarnego oraz grup roboczych, - liczba powołanych grup roboczych

Cel 5

Działania profilaktyczne i edukacyjne społeczności lokalnej

Lp.	Zadanie	Działania	Realizatorzy/Partnerzy	Termin realizacji	Wskaźniki
1	Podniesienie świadomości społecznej mieszkańców celu zmiany w postaw i stereotypów w zakresie zjawiska przemocy w rodzinie	a) rozpowszechnianie informacji o placówkach pomocowych i programach profilaktycznych realizowanych na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie, np. poprzez utworzenie strony internetowej, b) rozpowszechnianie	- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Dragaczu, - Posterunek Policji w Dragaczu, - placówki oświatowe, - Zespół Interdyscyplinarny	od początku realizacji programu do jego zakończenia	- ilość rozpowszechnionych materiałów informacyjnoedukacyjnych (ulotek, biuletynów, publikacji, plakatów) oraz artykułów prasowych m.in. na stronie internetowej

		ie materiałów nt. problematyki przemocy			
2	Edukacja dzieci młodzieży w zakresie radzenia sobie z przejawami agresji i przemocy	prowadzenie działań profilaktycznych skierowanych do dzieci i młodzieży ze środowisk szczególnie zagrożonych	- placówki oświatowe, - Posterunek Policji w Dragaczu, - GKRPA w Dragaczu -	od początku realizacji programu do jego zakończenia	- ilość pogadań przeprowadzonych przez dzielnicowych w szkołach

VI. Adresaci programu

Adresatami Programu są:

- 1) rodziny i osoby dotknięte bezpośrednio zjawiskiem przemocy;
- 2) rodziny i osoby zagrożone zjawiskiem przemocy;
- 3) osoby stosujące przemoc;
- 4) przedstawiciele instytucji, organizacji i służb zobowiązanych do udzielenia pomocy w sytuacji przemocy;
- 5) społeczność lokalna.

VII. Realizatorzy programu

Realizatorami Programu są:

- 1) Gminy Ośrodek Pomocy Społecznej w Dragaczu;
- 2) Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Dragaczu;
- 3) Posterunek Policji w Dragaczu;
- 4) Placówki oświatowe z terenu Gminy Dragacz;
- 5) Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Dragaczu;
- 6) Sąd Rejonowy w Świeciu, w szczególności Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej przy Sądzie Rejonowym w Świeciu;
- 7) Placówki ochrony zdrowia

VIII. Oczekiwane efekty programu

Przewidywane efekty realizacji:

- 1) zwiększenie wrażliwości społecznej wobec aktów przemocy domowej.
- 2) zwiększenie poczucia bezpieczeństwa członków rodzin doświadczających przemocy domowej.

- 3) nabycie umiejętności asertywnych zachowań przez osoby i rodziny dotknięte bądź zagrożone zjawiskiem przemocy domowej.
- 4) podniesienie świadomości rodziców na temat prawidłowych metod wychowawczych;
- 5) zapewnienie nieodpłatnego poradnictwa osobom uwikłanym w zjawisko przemocy w rodzinie;
- 6) wzrost liczby osób profesjonalnie przygotowanych do pracy z osobami doświadczającymi przemocy w rodzinie, jak również stosujących przemoc w rodzinie.

IX. Monitorowanie i ocena realizacji programu

Monitoring realizacji Programu umożliwi analizę w realizacji podejmowanych działań, ocenę ich skuteczności oraz podejmowanie działań korygujących. Uzyskane informacje pozwolą na planowanie działań, rozwijanie programu w przyszłości. Podsumowanie i wnioski płynące z realizacji Programu znajdą się w corocznym sprawozdaniu Zespołu Interdyscyplinarnego składanym w terminie do 20 lutego każdego roku za poprzedni rok kalendarzowy do Wójta Gminy Dragacz.

X. Źródła finansowania

Źródłem finansowania zadań Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Ofiar Przemocy Domowej na lata 2027-2030 będą środki pochodzące z budżetu Gminy Dragacz.

UZASADNIENIE

Ustawa z dnia 29 lipca 2005 o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (tj. Dz. U z 2024r., poz. 1673) w art. 6 ust. 2 nakłada na gminę obowiązek tworzenia gminnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Jednym z elementów systemu jest opracowanie i realizacja Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Ofiar Przemocy Domowej. Głównym celem programu jest zwiększenie skuteczności przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz zmniejszenie skali zjawiska w gminie. W związku z powyższym podjęcie uchwały jest zasadne.

Przewodniczący Rady

Krzysztof Książka